Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
přednesené dne 4. května 2023 [1]

**Věc C-88/22 P**

**QB**
**proti**

**Evropské komisi**

„Kasační opravný prostředek – Veřejná služba – Článek 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu – Příspěvek za práci v zahraničí – Výraz ‚hlavní povolání' – Výraz ‚práce konaná pro některý jiný stát' "

## I. Úvod

1. Aby mohli zaměstnanci Evropské unie pro ni začít pracovat, musí často opustit svůj členský stát původu a přemístit bydliště do členského státu, v němž jsou zaměstnáni. S cílem vyrovnat s tím spojené nevýhody a umožnit zaměstnávání státních příslušníků členských států Unie na co nejširším zeměpisném základu vytvořil unijní normotvůrce v článku 69 služebního řádu úředníků Evropské unie (dále jen „služební řád") [2] příspěvek za práci v zahraničí. Jeho podmínky jsou upraveny v čl. 4 odst. 1 písm. a) a b) přílohy VII služebního řádu. Podle čl. 20 odst. 2 pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie ve spojení s článkem 69 služebního řádu platí tato ustanovení obdobně pro dočasné zaměstnance.

2. Podle čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu obdrží příspěvek za práci v zahraničí ti zaměstnanci, kteří nejsou a nikdy nebyli státními příslušníky státu, na jehož území se nachází místo, kde jsou zaměstnáni (dále jen „stát výkonu zaměstnání") (první odrážka), a kteří v době pěti let končících šest měsíců před dnem jejich nástupu do služebního poměru (dále jen „referenční období") neměli na evropském území státu výkonu zaměstnání ani bydliště, ani zde nevykonávali své hlavní povolání (první věta druhé odrážky). Přitom se ovšem nepřihlíží k okolnostem vyplývajícím z práce konané pro některý jiný stát nebo mezinárodní organizaci (druhá věta druhé odrážky). V zásadě tedy výkon hlavního povolání nebo bydliště ve státě výkonu zaměstnání během referenčního období vede ke ztrátě příspěvku za práci v zahraničí. To ovšem neplatí, pokud zaměstnanec během referenčního období vykonával práci pro některý jiný stát nebo mezinárodní organizaci. V případě této práce se tedy „nezohlední" hlavní povolání nebo

[1] – Původní jazyk: němčina.

[2] – Nařízení (EHS) č. 31, (ESAE) č. 11, kterým se stanoví služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropského hospodářského společenství a Evropského společenství pro atomovou energii (Úř. věst. 1962, P 045, s. 1385)

bydliště ve státě výkonu zaměstnání a nárok zaměstnance na poskytnutí příspěvku za práci v zahraničí zůstane zachován. V následujícím proto budu čl. 4 odst. 1 písm. a) druhou odrážku druhou větu přílohy VII služebního řádu označovat také jako „pravidlo nezohlednění“.

3. Jak je tomu ale v případě zaměstnance, který byl během pětiletého referenčního období jako polský soudce přidělen na Krajowu Szkolu Sadownictwa i Prokuratury (Státní škola pro justici a státní zastupitelství, Polsko, dále jen „KSSiP“), současně ale vykonával funkci generálního tajemníka Evropské justiční vzdělávací sítě (dále jen „EJTN“), obecně prospěšného mezinárodního sdružení podle belgického práva se sídlem v Bruselu, pozdějším místě výkonu povolání tohoto zaměstnance? Kde zaměstnanec v takovém případě vykonával hlavní povolání během rozhodného referenčního období? A pokud se toto místo výkonu povolání nachází v Belgii, jedná se v tomto případě o práci konanou pro některý jiný stát nebo mezinárodní organizaci a pro zaměstnance by tak platilo pravidlo nezohlednění?

4. To jsou otázky, na které musí Soudní dvůr odpovědět v rámci projednávaného kasačního opravného prostředku, jímž navrhovatel napadá rozsudek Tribunálu ze dne 8. prosince 2021 [3] (dále jen „napadený rozsudek“).

## II. Právní rámec

5. Právní rámec projednávané věci tvoří služební řád.

6. Článek 69 první věta služebního řádu stanoví:

„Příspěvek za práci v zahraničí se rovná 16 % součtu základního platu, příspěvku pro domácnost a příspěvku na vyživované dítě, na které má úředník nárok.“

7. Podle čl. 20 odst. 2 pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie se článek 69 služebního řádu upravující příspěvek za práci v zahraničí použije pro dočasné zaměstnance obdobně.

8. Článek 4 odst. 1 a 2 přílohy VII služebního řádu stanoví:

„1. Příspěvek za práci v zahraničí ve výši 16 % z celkového součtu základního platu, příspěvku na domácnost a příspěvku na vyživované dítě vyplácených úředníkovi je poskytován:

a) úředníkům,

– kteří nejsou a nikdy nebyli státními příslušníky státu, na jehož území se nachází místo, kde jsou zaměstnáni, a

– kteří v době pěti let končících šest měsíců přede dnem jejich nástupu do služebního poměru neměli na evropském území tohoto státu ani bydliště, ani zde nevykonávali své hlavní povolání. Pro účely tohoto ustanovení se nepřihlíží k okolnostem vyplývajícím z práce konané pro některý jiný stát nebo mezinárodní organizaci;

[3] – Rozsudek QB v. Komise (T-71/21, nezveřejněný, EU:T:2021:868).

b) úředníkům, kteří jsou nebo byli státními příslušníky státu, na jehož území se nachází místo, kde jsou zaměstnáni, ale kteří v době [po dobu] deseti let přede dnem jejich nástupu do služebního poměru měli bydliště mimo evropské území uvedeného státu z důvodů jiných, než je výkon funkce ve službách státu nebo mezinárodní organizace.

[…]

2. Úředník, který není a nikdy nebyl státním příslušníkem státu, na jehož území je zaměstnán, a který nesplňuje podmínky odstavce 1, má nárok na příspěvek za pobyt v zahraničí, který činí jednu čtvrtinu příspěvku za práci v zahraničí.“

## III. Skutečnosti předcházející sporu a napadený rozsudek

9. Dosavadní průběh řízení je popsán v bodech 3 až 13 napadeného rozsudku a lze jej shrnout takto:

10. Navrhovatel, polský státní příslušník, pracoval od roku 2005 jako soudce okresního soudu v Polsku.

11. Na základě rozhodnutí polského Ministerstva spravedlnosti byl navrhovatel od března 2009 přidělen na KSSiP. Jedná se o ústřední organizaci polského státu, jejímž úkolem je zajišťovat vzdělávání členů řádných soudů a státních zastupitelství v Polsku.

12. V prosinci 2013 uzavřelo polské Ministerstvo spravedlnosti s EJTN dohodu, na jejímž základě byl navrhovatel pověřen úkoly generálního tajemníka EJTN. Jedná se o obecně prospěšné sdružení podle belgického práva bez právní subjektivity se sídlem v Bruselu. Jeho cílem je poskytování vzdělávacích programů s evropským rozměrem pro členy a zaměstnance soudních institucí. Členy EJTN mohou být ty orgány členských států, které zajišťují další vzdělávání soudců a státních zástupců nebo se podílí na dalším právním vzdělávání na unijní úrovni.

13. Ohledně místa výkonu práce bylo stanoveno, že je nezbytná přítomnost navrhovatele nejen v sídle KSSiP v Polsku, nýbrž také v prostorách EJTN v Bruselu a na každém jiném místě, kde EJTN vykonává svou činnost nebo kde je přítomnost navrhovatele považována za zájem této evropské sítě.

14. V době od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2019 kromě toho navrhovatel působil jako vedoucí odborník v Mezinárodním centru pro spolupráci KSSiP. Jeho úkolem bylo zajistit řádnou spolupráci a plnit úkoly vyplývajících z přistoupení KSSiP k EJTN.

15. V době od 1. ledna 2014 do 30. června 2019 žil navrhovatel se svou rodinou v Bruselu. Po uplynutí svého mandátu pro EJTN v červnu 2019 se navrhovatel s rodinou vrátil zpět do Polska.

16. Dne 1. ledna 2020 navrhovatel nastoupil do pracovního poměru k Evropské komisi jako dočasný zaměstnanec.

17. Rozhodnutím ze dne 6. dubna 2020 (dále jen „sporné rozhodnutí“) poskytl Úřad pro správu a vyplácení individuálních nároků (dále jen „PMO“) navrhovateli po nástupu do zaměstnání u Komise příspěvek za pobyt v zahraničí podle čl. 4 odst. 2 přílohy VII služebního řádu, nikoliv ale příspěvek za práci v zahraničí.

18. Dne 16. června 2020 navrhovatel požádal o zprostředkování s PMO ohledně příspěvku za práci v zahraničí, který PMO nechtěl schválit.

19. Dne 3. července 2020 podal navrhovatel stížnost proti spornému rozhodnutí podle čl. 90 odst. 2 služebního řádu.

20. Orgán Komise oprávněný uzavírat pracovní smlouvy (dále jen „orgán oprávněný uzavírat pracovní smlouvy“) zamítl tuto stížnost rozhodnutím ze dne 3. listopadu 2020.

21. Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 2. února 2021 podal navrhovatel žalobu na základě článku 270 SFEU. Navrhl, aby sporné rozhodnutí a rozhodnutí, jímž byla zamítnuta stížnost, bylo zrušeno a byl mu přiznán příspěvek za práci v zahraničí v rozsahu, v němž Komise jeho přiznání zamítla.

22. Napadeným rozsudkem Tribunál tuto žalobu zamítl a navrhovateli uložil náhradu nákladů řízení.

23. První žalobní důvod, který se opírá o porušení povinnosti odůvodnění, Tribunál zamítl jako neopodstatněný, protože chybějící odůvodnění ve sporném rozsudku bylo nahrazeno dostatečným odůvodněním v rozhodnutí o zamítnutí stížnosti.

24. Rovněž druhý žalobní důvod, jímž navrhovatel namítal porušení čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu, považoval Tribunál za neopodstatněný. Stejně jako již předtím Komise ve sporném rozhodnutí měl za to, že se místo výkonu hlavního povolání navrhovatele v referenčním období nacházelo v Bruselu a práce vykonávaná navrhovatelem nebyla prací konanou pro některý jiný stát nebo mezinárodní organizaci.

25. A konečně Tribunál zamítl jako neopodstatněný rovněž třetí žalobní důvod, jímž navrhovatel namítal zjevně nesprávné posouzení. V odůvodnění uvedl, že Komise použila čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu správně a v tomto ohledu ani neměla posuzovací pravomoc.

## IV. Řízení o kasačním opravném prostředku a návrhová žádání účastníků řízení

26. Kasačním opravným prostředkem doručeným kanceláři Soudního dvora dne 8. února 2022 navrhovatel podal tento opravný prostředek proti napadenému rozsudku.

27. Navrhovatel navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek a rozhodnutí Komise ze dne 6. dubna 2020 a 3. listopadu 2020 prohlásil za neplatná, podpůrně aby věc vrátil Tribunálu;

– uložil Komisi nést vlastní náklady řízení a nahradit náklady řízení navrhovatele v obou stupních.

28. Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zamítl kasační opravný prostředek;

– uložil navrhovateli náhradu nákladů řízení.

29. Účastníci řízení předložili písemná vyjádření. Soudní dvůr rozhodl, že se ústní část řízení nebude konat, neboť na základě písemné části řízení již nepotřebuje žádné další informace.

## V. Právní analýza

30. Článek 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu stanoví poskytování příspěvku za práci v zahraničí zaměstnancům Unie, kteří nejsou a nikdy nebyli státními příslušníky státu, kde jsou zaměstnáni, a v době pěti let končících šest měsíců před jejich nástupem do pracovního poměru neměli na evropském území tohoto státu ani bydliště, ani zde nevykonávali své hlavní povolání nebo pro které platí pravidlo nezohlednění.

31. PMO poskytl navrhovateli po jeho nástupu do zaměstnání u Komise příspěvek za pobyt v zahraničí, nikoliv však příspěvek za práci v zahraničí, protože měl za to, že nejsou splněny podmínky čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu. Stížnost, kterou proti tomu navrhovatel podal, byla orgánem oprávněným uzavírat pracovní smlouvy zamítnuta.

32. Navrhovatel tato rozhodnutí neúspěšně napadl před Tribunálem a nyní kasačním opravným prostředkem napadá zamítnutí své argumentace v prvním stupni Tribunálem.

33. Svým jediným důvodem kasačního opravného prostředku, který v zásadě odpovídá druhému žalobnímu důvodu před Tribunálem, navrhovatel tvrdí, že Tribunál porušil čl. 4 odst. 1 přílohy VII služebního řádu. Tento důvod kasačního opravného prostředku má dvě části.

34. Navrhovatel zaprvé tvrdí, že Tribunál nesprávně určil místo výkonu jeho hlavního povolání, protože to se ve skutečnosti nacházelo v Polsku, a nikoliv v Belgii.

35. Zadruhé Tribunál nesprávně definoval podmínky pro výraz „práce konaná pro některý jiný stát“ a nepřihlédl k práci navrhovatele pro polský stát a k jeho statusu soudce.

36. Otázka, zda je EJTN „mezinárodní organizací“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) druhé odrážky druhé věty přílohy VII služebního řádu, naproti tomu není předmětem sporu, a proto o ní nemusí být rozhodnuto [4].

37. V následujícím nejprve vyložím, že Tribunál rozhodl správně, že během referenčního období navrhovatel vykonával své hlavní povolání v Belgii (A.). Navrhovatel by proto mohl mít nárok na příspěvek za práci v zahraničí podle čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu pouze tehdy, pokud jeho práce vykonávaná v Belgii byla prací konanou pro některý jiný stát, protože pak by mu svědčilo pravidlo nezohlednění. Tomu se budu věnovat v druhém kroku (B).

### A. Hlavní povolání

38. Navrhovatel má za to, že se Tribunál nesprávně domníval, že s ohledem na práci pro EJTN vykonával v referenčním období své hlavní povolání v Bruselu.

[4] – V tomto ohledu lze odkázat například na rozsudek Tribunálu ze dne 30. března 1993, Vardakas v. Komise (T-4/92, EU:T:1993:29), v němž Tribunál rozhodl, že Comité européen de normalisation, mezinárodní obecně prospěšné sdružení podle belgického práva, je „mezinárodní organizací“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) druhé odrážky druhé věty přílohy VII služebního řádu.

39. Podle výkladu Tribunálu v bodech 62 až 74 napadeného rozsudku plnil navrhovatel jako generální tajemník EJTN řadu administrativních a reprezentativních úkolů, které si vyžádaly velkou část jeho pracovní doby a jeho přítomnost nejen v Polsku, nýbrž mimo jiné v administrativních prostorách EJTN v Bruselu a na dalších místech. To se projevilo i ve výši platu, jejž v konečném důsledku platila EJTN. Kromě toho EJTN poskytla navrhovateli v Bruselu služební byt. Z těchto skutečností vyplývá, že práce pro EJTN nebyla pouhou vedlejší či podřízenou činností nebo činností pro jiný subjekt. Navrhovatel nepředložil žádný důkaz o úkolech a činnostech, které vykonával v referenčním období pro KSSiP. Hlavní povolání proto vykonával pro EJTN v Bruselu.

40. Podle Tribunálu to není zpochybněno ani skutečností, že navrhovatel měl v rámci svých funkcí v Bruselu kontakt převážně s cizinci a uskutečnil řadu služebních cest v Evropě, že uvedl, že nehovoří plynule žádným z úředních jazyků Belgie nebo že jeho manželka měla i nadále pracovní smlouvu s polským soudem. Z těchto okolností totiž nevyplývá, že navrhovatel vykonával jiné činnosti než ty, které byly relevantní pro jeho funkce u EJTN.

41. Ani skutečnost, že si navrhovatel ponechal svůj status polského soudce, neimplikuje, že hlavní povolání vykonával v Polsku. Tento status nebyl slučitelný s úkoly pro EJTN, kterými byl navrhovatel pověřen. Jako generální tajemník EJTN navíc podléhal kontrole řídicím výborem EJTN.

42. Podle navrhovatele je tento závěr stižen nesprávným právním posouzením. Úkoly pro EJTN plnil z pověření KSSiP. EJTN je kromě toho pouze uskupením vnitrostátních institucí subsidiární povahy. Mezi EJTN a jejím generálním tajemníkem ani neexistuje žádný právní vztah. Spíše je nezbytné vzít do úvahy, že si v době výkonu práce pro EJTN ponechal svůj status vnitrostátního soudce, byl zaměstnancem polského státu a pod dohledem KSSiP. Domněnce, že navrhovatel vykonával hlavní povolání pro EJTN, konečně brání i zásada nezávislosti a nestrannosti justice.

43. V následujícím nejprve objasním, jak se určí místo výkonu hlavního povolání ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu (1). Na tomto základu pak vyložím, že Tribunál měl správně za to, že v referenčním období navrhovatel vykonával hlavní povolání v Bruselu (2).

### *1. Kritéria pro určení místa výkonu hlavního povolání*

44. Soudní dvůr se dosud výslovně nezabýval tím, jak se určí místo výkonu hlavního povolání a jaká kritéria jsou pro kvalifikaci práce jako hlavního povolání ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu relevantní.

45. Podle ustálené judikatury Soudního dvora je třeba pro výklad ustanovení unijního práva vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí[5]. Přitom je nezbytné přihlédnout k tomu, že ustanovení unijního práva jsou sepsána v mnoha jazycích a jednotlivé jazykové verze jsou stejně závazné, tudíž žádné z nich nemůže být přiznána přednost a může být nezbytné jednotlivé jazykové verze porovnat[6].

[5] – Rozsudky ze dne 14. června 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349, body 61), ze dne 14. ledna 2016, Vodafone (C-395/14, EU:C:2016:9, bod 40), ze dne 25. ledna 2018, Komise v. Česká republika (C-314/16, EU:C:2018:42, bod 47), ze dne 15. března 2022, Autorité des marchés financiers (C-302/20, EU:C:2022:190, bod 63), a ze dne 12. ledna 2023, Österreichische Post (informace o příjemci osobních údajů) (C-154/21, EU:C:2023:3, bod 29).

[6] – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 26. ledna 2021, Hessischer Rundfunk (C-422/19 a C-423/19, EU:C:2021:63, bod 65), a ze dne 17. ledna 2023, Španělsko v. Komise (C-632/20 P, EU:C:2023:28, body 40 až 42).

46. Ze znění ustanovení vyplývá, že činnost v pozdějším státě výkonu povolání musí být vykonávána jako *hlavní povolání*. Pouhá vedlejší nebo podřízená činnost nepostačuje. V případě, že zaměstnanec v relevantním referenčním období před nástupem do zaměstnání vykonával několik povolání, musí být určeno, které z těchto povolání bylo, respektive je hlavní. Může to být pouze jediné povolání. Pro určení, které z několika vykonávaných povolání je hlavním povoláním, je relevantní primárně kritérium vynaložené pracovní doby. Jiné aspekty, jako například rozsah činností a výše platu, mohou být v tomto ohledu vzaty v úvahu jako indicie [7].

47. Dále je podle znění ustanovení relevantní místo *výkonu* tohoto povolání na evropském území státu výkonu zaměstnání.

48. Tuto skutečnost potvrzuje smysl a účel příspěvku za práci v zahraničí. Podle ustálené judikatury Soudního dvora „je cílem udělení příspěvku za práci v zahraničí kompenzovat zvláštní náklady a nevýhody, které vznikají v souvislosti s nastoupením do služebního poměru u unijních orgánů [zaměstnancům], kteří jsou z tohoto důvodu povinni přemístit bydliště ze svého domovského státu do státu svého služebního přidělení, a začlenit se do nového prostředí. Pojem „práce v zahraničí“ závisí také na subjektivní situaci [zaměstnance], a sice na jeho míře začlenění do nového prostředí, což je ovlivněno […] místem výkonu hlavního povolání. Udělení příspěvku za práci v zahraničí tak má za cíl napravit faktické nerovnosti mezi [zaměstnanci] začleněnými do společnosti státu jeho služebního přidělení a těmi, kteří do této společnosti začleněni nejsou.“ [8]

49. „Práce v zahraničí“ [9], tedy začlenění zaměstnance v státě výkonu povolání, k němuž došlo již před nástupem do zaměstnání a odůvodňuje zamítnutí příspěvku za práci v zahraničí, proto může vyplývat z výkonu hlavního povolání v tomto státě. Prostředí, v němž se zaměstnanec pohybuje, není v tomto případě nové [10]. O dostatečnou míru začlenění se ale typicky jedná pouze tehdy, pokud nejde pouze o vedlejší nebo podřízenou činnost, nýbrž o hlavní povolání. Rozhodujícími kritérii pro určení tohoto hlavního povolání jsou mimo jiné vynaložená pracovní doba a tomu odpovídající výše mzdy [11].

50. Začlenění osoby na určitém místě bezprostředně závisí na jejích skutečných životních a pracovních poměrech. Právní rámec pracovních podmínek a pracovně právní status dotčené osoby má pouze nepřímý vliv. S ohledem na uvedený účel příspěvku za práci v zahraničí proto považuji za vhodné vycházet při určení místa výkonu hlavního povolání z faktických prvků. Je přitom zejména relevantní, na jakém místě osoba *skutečně* vykonávala svou práci při naplňování smluv, které podepsala [12].

[7] – V určitých konkrétních případech si lze představit, že hlavní povolání zaměstnance nelze určit, protože vykonává několik povolání ve stejném časovém rozsahu. V těchto případech by pak výkon některého z těchto povolání v pozdějším státě výkonu zaměstnání během referenčního období nebránil poskytnutí příspěvku za práci v zahraničí.

[8] – Rozsudky ze dne 24. ledna 2008, Adam v. Komise (C-211/06 P, EU:C:2008:34, body 38 a 39), ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, body 35 a 36), ze dne 29. listopadu 2007, Salvador García v. Komise (C-7/06 P, EU:C:2007:724, body 43 a 44), Salazar Brier v. Komise (C-9/06 P, EU:C:2007:726, body 41 a 42), Herrero Romeu v. Komise (C-8/06 P, EU:C:2007:725, body 37 a 38), De Bustamante Tello v. Rada (C-10/06 P, EU:C:2007:727, body 33 a 34), ze dne 25. března 2021, Álvarez y Bejarano a další v. Komise (C-517/19 P a C-518/19 P, EU:C:2021:240, bod 69); viz rovněž rozsudky ze dne 15. září 1994, Magdalena Fernández v. Komise (C-452/93 P, EU:C:1994:332, bod 20), a ze dne 15. září 2022, Brown v. Komise a Rada (C-675/20 P, EU:C:2022:686, bod 46).

[9] – Stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho ve věci Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:169, bod 44 poznámka pod čarou 23).

[10] – Viz rozsudek Tribunálu ze dne 28. února 2019, Pozza v. Parlament (T-216/18, nezveřejněný, EU:T:2019:118, bod 39),

[11] – V tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 30. června 2005, Olesen v. Komise (T-190/03, EU:T:2005:264, bod 34), a ze dne 28. února 2019, Pozza v. Parlament (T-216/18, nezveřejněný, EU:T:2019:118, bod 50).

[12] – V tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 25. listopadu 2020, UI v. Komise (T-362/19, nezveřejněný, EU:T:2020:562, bod 53); obdobně rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 2004, E v. Komise (T-251/02, EU:T:2004:357, body 57 a 72).

### *2. Brusel jako místo výkonu hlavního povolání*

51. Vzhledem k tomu, že navrhovatel nenamítal zkreslení skutkových okolností Tribunálem, jsou zjištění učiněná v napadeném rozsudku závazná. Tribunál měl v bodech 6, 8 a 64 až 66 za to, že navrhovatel byl na základě dohody mezi polským ministrem spravedlnosti a EJTN povolán do funkce generálního tajemníka EJTN. Navrhovatel proto strávil velkou část své pracovní doby v sídle EJTN v Bruselu. Pro tyto účely mu EJTN poskytla služební byt v Bruselu, kde během referenčního období bydlel se svou rodinou. Jak vyplývá z bodů 42 až 44 napadeného rozsudku, navrhovatel sice i během své práce pro EJTN pobíral mzdu přímo od polského okresního soudu. Tu ale EJTN v konečném důsledku do významné maximální částky Polsku proplatila. Tato částka odpovídá s ohledem na profil činnosti generálního tajemníka odměně za výkon hlavního povolání.

52. Tribunál z toho usoudil, že navrhovatel vykonával práci pro EJTN převážně v jejím sídle v Bruselu. Navrhovatel toto konstatování ve svém kasačním opravném prostředku nezpochybnil.

53. Jak Tribunál konstatoval v bodě 67 napadeného rozsudku, nebrání tomu ani skutečnost, že navrhovatel měl v rámci svých funkcí v Bruselu kontakt převážně s cizinci nebo že uvedl, že nemluví plynně žádným z belgických úředních jazyků. Tyto aspekty sice mohou fakticky ovlivňovat začlenění navrhovatele v Bruselu, nijak ale neovlivňují místo výkonu jeho povolání. Jejich nezohlednění navíc není v rozporu s cílem ani regulativním kontextem čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu. Důvodem vazby na hlavní povolání je totiž také vytvoření jednoduchého a objektivního kritéria pro podchycení situace těch zaměstnanců, kteří jsou přijetím práce pro EU povinni začlenit se do nového prostředí[13]. Tím je učiněno zadost potřebě právní jistoty.

54. Závěr, že navrhovatel vykonával svou práci pro EJTN převážně v Bruselu, nezpochybňují ani četné služební cesty v Evropě, které uskutečnil. Je pravda, že pokud se určitá práce vyznačuje právě cestováním a poskytováním služeb na různých místech, nelze vyloučit, že v konkrétním případě neexistuje pevné místo, kde je vykonáváno hlavní povolání. Tomu ale v projednávané věci nic nenaznačuje, zvláště když navrhovatel podle zjištění v bodě 66 napadeného rozsudku během celého referenčního období žil se svou rodinou ve služebním bytě v Bruselu, který mu poskytla EJTN.

55. Navíc není ani relevantní, že manželka navrhovatele měla v tomto období i nadále pracovní smlouvu s polským soudem. Pro určení místa jeho hlavního povolání totiž mohou být rozhodující pouze skutečnosti, které spočívají v jeho osobě a jsou pracovní povahy. Pracovní poměr osoby jemu blízké, jako je jeho manželka, není potud relevantní[14].

56. Dále ze zjištění Tribunálu uvedených v bodě 51 tohoto stanoviska vyplývá, že práce navrhovatele pro EJTN nebyla pouze vedlejší nebo podřízenou činností, nýbrž jeho hlavním povoláním ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu.

57. Jak Tribunál správně konstatoval v bodech 65 až 66 napadeného rozsudku, z velkého počtu úkolů, které generální tajemník EJTN musel plnit, i z odpovídající výše platu vyplývá, že funkci generálního tajemníka je nezbytné považovat za výkon hlavního povolání, a nikoliv za pouhou

[13] – Rozsudek ze dne 31. května 1988, Nuñez v. Komise (211/87, EU:C:1988:275, bod 10); rozsudky Tribunálu ze dne 8. dubna 1992, Costacurta Gelabert v. Komise (T-18/91, EU:T:1992:56, bod 41), ze dne 13. dubna 2000, Reichert v. Parlament (T-18/98, EU:T:2000:113, bod 25), ze dne 3. května 2001, Liaskou v. Rada (T-60/00, EU:T:2001:129, bod 52), ze dne 30. června 2005, Olesen v. Komise (T-190/03, EU:T:2005:264, bod 61), a ze dne 25. listopadu 2020, UI v. Komise (T-362/19, nezveřejněný, EU:T:2020:562, bod 37).

[14] – Viz usnesení ze dne 6. července 2021, Karpeta-Kovalyova v. Komise (C-717/20 P, nezveřejněné, EU:C:2021:542, body 11 a 12).

vedlejší nebo podružnou činnost. *A contrario* z toho vyplývá, že práce navrhovatele jako vedoucího experta KSSiP v Polsku byla pouze vedlejší činností a pro použití čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu proto nebyla relevantní.

58. Na rozdíl od názoru navrhovatele není při určení místa výkonu hlavního povolání relevantní, pro jaký subjekt byla práce přednostně vykonávána. Jak jsem konstatovala výše v bodech 48 až 50, v souladu s účelem příspěvku za práci v zahraničí je nezbytné vycházet při určení místa výkonu hlavního povolání z faktických prvků. Rozhodující je místo výkonu práce.

59. Skutečnost, zda navrhovatel plnil jemu svěřené úkoly pro EJTN z pověření KSSiP, a tedy v konečném důsledku polského státu, proto není relevantní pro určení místa výkonu práce, nýbrž nanejvýš pro otázku, zda navrhovatel vykonával práci pro některý jiný stát. Jinými slovy se místo výkonu hlavního povolání navrhovatele v referenčním období nachází v Bruselu i tehdy, budeme-li souhlasit s argumentací navrhovatele, že jemu svěřené úkoly plnil v první řadě pro KSSiP a až v druhé řadě pro EJTN. Argumenty navrhovatele, které jsou shrnuty v bodě 42 výše, proto nejsou pro určení místa výkonu hlavního povolání navrhovatele důležité.

### *3. Dílčí závěr*

60. Z výše uvedeného vyplývá, že Tribunál dospěl ke správnému závěru, že místem výkonu hlavního povolání navrhovatele v referenčním období byl Brusel.

## B. Práce konaná pro některý jiný stát

61. Navrhovatel má dále za to, že Tribunál nesprávně definoval podmínky, které má splňovat „práce konaná pro některý jiný stát“. Navíc Tribunál nevzal v úvahu jeho práci pro polský stát a jeho status soudce.

62. Podle zjištění v bodech 78 až 83 napadeného rozsudku zahrnuje pojem „stát“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu pouze stát jako právnickou osobu a jednotný subjekt mezinárodního práva, jakož i jeho vládní orgány. Práce pro obecně prospěšné mezinárodní sdružení podle belgického práva, jako je EJTN, do tohoto pojmu nespadá. Článek 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu proto neplatí pro práci vykonávanou navrhovatelem pro EJTN.

63. Podle navrhovatele nemá takto restriktivní výklad čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu oporu v judikatuře. Kromě toho je podle něj nezbytné zohlednit, že příslušníci soudní moci nemohou být s ohledem na zásadu dělby moci začleněni do stálého zastoupení státu. Tribunál podle něj svým výkladem vyloučil, aby příslušníci soudní moci mohli využít výhody, kterou poskytuje výjimka stanovená v čl. 4 odst. 1 písm. a) druhé odrážce druhé větě přílohy VII služebního řádu. Výraz „práce konaná pro některý jiný stát“ proto musí být podle navrhovatele vykládán v tom smyslu, že zahrnuje všechny skutečnosti, jež vyplývají z práce pro některý jiný stát, aniž je tato práce omezena na práci související s oficiálním zastoupením tohoto státu.

64. Navrhovatel má za to, že Tribunál tím, že rozhodl, že práce pro EJTN nespadá pod výraz „práce konaná pro některý jiný stát“, navíc nevzal v úvahu práci navrhovatele pro polský stát a jeho status soudce. Plněním úkolů a povinností generálního tajemníka EJTN navrhovatel současně plnil úkoly, kterému mu byly svěřeny KSSiP.

65. V následujícím opět nejprve vyložím, jaké požadavky musí splňovat kritérium „práce konané pro některý jiný stát“ (1.). V této souvislosti zejména objasním, že se musí jednat o práci v *instituci* tohoto jiného státu ve státě výkonu zaměstnání. Následně vyjasním, že navrhovatel v referenčním období nevykonával práci pro některý jiný stát (2.).

### *1. Požadavky na kritérium „práce konané pro některý jiný stát“*

#### *a) Znění, smysl a účel ustanovení*

66. Jak podrobně vyložil generální advokát Y. Bot, má pojem „stát“ široký nebo úzký obsah v závislosti na kontextu, ve kterém má být použit [15]. Nelze jej tedy oddělit od formulace, jejíž je součástí, aby byl předmětem odděleného výkladu; pojem „práce konané pro některý jiný stát“ musí být spíše brán jako celek a vykládán v závislosti na systematice a cílech právní úpravy, jejíž je součástí [16].

67. Jak bylo uvedeno v bodě 48 výše, je cílem udělení příspěvku za práci v zahraničí kompenzovat zvláštní náklady a nevýhody, které vznikají zaměstnancům v souvislosti s nastoupením do služebního poměru u unijních orgánů, kteří jsou z tohoto důvodu povinni začlenit se do nového prostředí. Cílem pravidla nezohlednění podle čl. 4 odst. 1 písm. a) druhé odrážky druhé věty přílohy VII služebního řádu je, „aby se za osobu, která se rovněž nachází v takové situaci práce v zahraničí, považoval [zaměstnanec], jenž sice v době pěti let končící šest měsíců přede dnem svého nástupu do služebního poměru bydlel nebo vykonával povolání na evropském území státu, kde se nachází místo jeho služebního přidělení, ale pracoval pro jiný stát nebo pro mezinárodní organizaci.“ [17] Je za tím domněnka, že v důsledku výkonu této práce zůstane zachován specifický vztah dotčené osoby k tomuto jinému státu. Tento vztah brání tomu, aby se vytvořily trvalé vazby ke státu výkonu zaměstnání a došlo k dostatečnému začlenění dotčené osoby do společnosti státu výkonu zaměstnání [18]. Jinými slovy se v takové situaci vychází z přetrvávající „cizosti“ zaměstnance ve státě výkonu zaměstnání, která odůvodňuje, že je s ním nakládáno stejně jako s nově příchozími zaměstnanci a že je zachován jeho nárok na výplatu příspěvku za práci v zahraničí.

68. Jak lze tuto domněnku odůvodnit na základě cílů a systematiky příslušných pravidel?

69. Jako odůvodnění přichází do úvahy zaprvé, že práce konaná v zahraničí pro některý jiný stát má obvykle přechodný charakter a dotčená osoba proto nemá zájem navazovat trvalé vztahy k tomuto státu výkonu zaměstnání. Zadruhé může být sociální začlenění ve státě výkonu zaměstnání ztíženo zvláštním charakterem pracovního prostředí, v němž se dotčená osoba konající práci jiný stát v tomto státě nachází. Zatřetí vychází pravidlo nezohlednění z nezbytnosti

[15] – Spojená stanoviska generálního advokáta Y. Bota ve věcech Salvador García v. Komise (C-7/06 P), Herrero Romeu v. Komise (C-8/06 P), Salazar Brier v. Komise (C-9/06 P) a De Bustamante Tello v. Rada (C-10/06 P) (EU:C:2007:324, body 123 až 131).

[16] – Rozsudky ze dne 29. listopadu 2007, Salvador García v. Komise (C-7/06 P, EU:C:2007:724, bod 42), Herrero Romeu v. Komise (C-8/06 P, EU:C:2007:725, bod 36), Salazar Brier v. Komise (C-9/06 P, EU:C:2007:726, bod 40); spojená stanoviska generálního advokáta Y. Bota ve věcech Salvador García v. Komise (C-7/06 P), Herrero Romeu v. Komise (C-8/06 P), Salazar Brier v. Komise (C-9/06 P) a De Bustamante Tello v. Rada (C-10/06 P) (EU:C:2007:324, bod 136).

[17] – Rozsudky ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, bod 37), ze dne 29. listopadu 2007, Salvador García v. Komise (C-7/06 P, EU:C:2007:724, bod 45), Herrero Romeu v. Komise (C-8/06 P, EU:C:2007:725, bod 39), Salazar Brier v. Komise (C-9/06 P, EU:C:2007:726, bod 43), De Bustamante Tello v. Rada (C-10/06 P, EU:C:2007:727, bod 35), a ze dne 24. ledna 2008, Adam v. Komise (C-211/06 P, EU:C:2008:34, bod 40).

[18] – Rozsudky ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, bod 38), ze dne 29. listopadu 2007, Salvador García v. Komise (C-7/06 P, EU:C:2007:724, bod 46), Herrero Romeu v. Komise (C-8/06 P, EU:C:2007:725, bod 40), Salazar Brier v. Komise (C-9/06 P, EU:C:2007:726, bod 44), De Bustamante Tello v. Rada (C-10/06 P, EU:C:2007:727, bod 36), a ze dne 24. ledna 2008, Adam v. Komise (C-211/06 P, EU:C:2008:34, bod 41).

podporovat schopnost orgánů Unie přijímat nové pracovníky a zachovávat přitažlivost těchto orgánů pro občany jiných států než státu, na jehož území se nachází jejich sídlo, i když tito již přechodně vykonávali práci ve státě výkonu zaměstnání [19].

70. Jak již konstatoval generální advokát P. Mengozzi, zdají se být tyto pokusy o odůvodnění samy o sobě nedostatečné, protože nevysvětlují lepší postavení osob, které konají práci v zahraničí pro jiné státy nebo mezinárodní organizace a těží tedy z pravidla nezohlednění, v porovnání s postavením osob, které pracují pro jiné právní subjekty a pravidlo nezohlednění jim tedy nesvědčí [20].

71. Jiným způsobem, jak toto rozlišení vysvětlit, by bylo spatřovat v pravidlu nezohlednění určitou výsadu ve prospěch jiných států a mezinárodních organizací, jež se projevuje vytvořením zvláštního režimu pro osoby, které vykonávaly práci pro jejich instituce, a jenž má usnadnit zeměpisnou mobilitu pracovníků jiných států a mezinárodních organizací [21].

72. Proti takovému výkladu ale hovoří čl. 4 odst. 1 písm. b) přílohy VII služebního řádu, který má jinou oblast použití než písmeno a): zatímco písmeno a) vychází z toho, že zaměstnanec *není* státním příslušníkem státu výkonu zaměstnání, písmeno b) upravuje příspěvek za práci v zahraničí v případě, kdy je zaměstnanec státním příslušníkem státu výkonu zaměstnání. Podle tohoto ustanovení zaměstnanci obdrží příspěvek za práci v zahraničí pouze výjimečně, a sice pokud v době deseti let přede dnem jejich nástupu do pracovního poměru měli bydliště mimo evropské území tohoto státu z *důvodů jiných*, než je výkon funkce ve službách státu nebo mezinárodní organizace. Tento jiný důvod tedy nemůže souviset s výkonem funkce ve službách státu nebo mezinárodní organizace.

73. Zaměstnanec tak sice v oblasti použití čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu těží z toho, že vykonával práci pro některý jiný stát nebo mezinárodní organizaci, protože toto ustanovení v zásadě zachovává jeho nárok na příspěvek za práci v zahraničí; obráceně je předchozí výkon funkce ve službách státu nebo mezinárodní organizace v oblasti použití čl. 4 odst. 1 písm. b) přílohy VII služebního řádu pro něj ale nevýhodou, protože tento nárok ruší [22]. Nelze tedy hovořit o obecné výsadě práce konané pro některý jiný stát nebo mezinárodní organizaci.

74. Ze systematiky písmen a) a b) tedy vyplývá, že skutečnost, zda zaměstnanec je nebo byl státním příslušníkem státu výkonu zaměstnání, určuje pouze, jaké období je relevantní pro posouzení obvyklého bydliště resp. hlavního povolání před nástupem do služebního poměru a tedy pro kritérium „cizosti“ ve státě výkonu zaměstnání v okamžiku nástupu do služebního poměru [23]. Stejně jako zaměstnanec, který není státním příslušníkem státu výkonu zaměstnání, si

[19] – Viz k těmto úvahám již stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho ve věci Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:169, body 54 až 56).

[20] – Stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho ve věci Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:169, bod 57).

[21] – V tomto smyslu stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho ve věci Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:169, bod 57).

[22] – V projednávané věci se nacházíme v oblasti použití čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu, protože navrhovatel není státním příslušníkem státu výkonu zaměstnání (Belgie), nýbrž polským státním příslušníkem. Vzhledem k tomu, že během referenčního období vykonával svoje hlavní povolání v Belgii, nemá přesto nárok na příspěvek v zahraničí, ledaže by vykonával práci pro některý jiný stát (nebo mezinárodní organizaci). Široký výklad výrazu „práce konaná pro některý jiný stát“ by pro něj byl za těchto okolností výhodný. Pokud by se ale v projednávané věci jednalo o nástup do pracovního poměru v Polsku a pokud by navrhovatel své hlavní povolání vykonával po dobu alespoň deseti let v Belgii, měl by nárok na příspěvek za práci v zahraničí pouze, pokud by nevykonával funkci ve službách státu nebo mezinárodní organizace. Široký výklad tohoto výrazu by tedy v takové situaci, o kterou se v projednávané věci nejedná, byl pro něj nevýhodný.

[23] – Viz k tomu podrobně moje stanovisko ve věci Brown v. Komise (C-675/20 P, EU:C:2022:287, body 36 až 42 a 50).

svým bydlištěm nebo výkonem hlavního povolání mohl během referenčního období vytvořit zvláštní vazbu, a odpadá tedy kritérium „cizosti“ (zakládající nárok), může zaměstnanec, jenž je státním příslušníkem, tento zvláštní vztah ke státu, jehož je státním příslušníkem, v důsledku desetileté nepřetržité nepřítomnosti ztratit a při svém návratu do státu výkonu zaměstnání tak splňovat kritérium „cizosti“ [24]. Tato činnost, která zvláštní vztah ke státu výkonu zaměstnání buď zakládá (písm. a)), nebo ji ruší (písm. b)), ale právě nemůže být prací konanou pro některý jiný stát resp. ve službách jiného státu. Normotvůrce tedy vycházel z toho, že práce konaná pro některý jiný stát resp. ve službách jiného státu nemůže vytvořit zvláštní vztah ke státu, v němž je tato práce vykonávána.

75. Z celkového kontextu s ustanovením čl. 4 odst. 1 písm. b) přílohy VII služebního řádu tedy vyplývá, že normotvůrce privilegoval situaci vyplývající z výkonu práce pro některý jiný stát nebo mezinárodní organizaci v písm. a) pouze z toho důvodu, že v těchto případech typicky vycházel z toho, že specifický vztah dotčené osoby k tomuto jinému státu nebo této mezinárodní organizaci brání dostatečnému začlenění do společnosti státu výkonu zaměstnání, a dotčená osoba je tam proto „cizí“.

76. Důvodem této typizace, která je v souladu s potřebou ověřit poskytnutí příspěvku za práci v zahraničí na základě objektivních a snadno použitelných kritérií, je právní jistota [25]. Tomu nebrání ani skutečnost, že tato typizace může v konkrétních případech vést k tomu, že zaměstnanci neobdrží příspěvek za práci v zahraničí, ačkoliv se jejich situace blíží situacím, na které se vztahuje čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu [26], tito zaměstnanci ale právě, před svým nástupem do zaměstnání u Evropské unie, pracovali pro jiný subjekt, než pro subjekt jiného státu nebo mezinárodní organizace [27].

### *b) Nezbytnost práce v instituci tohoto jiného státu*

77. Jaké požadavky tedy musí být s ohledem na uvedené sledované cíle kladeny na práci konanou pro některý jiný stát?

#### *1) Dosavadní judikatura Soudního dvora*

78. Ve svém rozsudku ve věci Komise v. Hosman-Chevalier Soudní dvůr konstatoval, že jiné státy jsou ve státě výkonu zaměstnání dotyčného zaměstnance „zastoupeny velvyslanectvími nebo diplomatickými misemi, jakož i stálými zastoupeními při mezinárodních organizacích“ [28].

79. Dospěl proto k závěru, že osoba, i když nebyla zaměstnána ústřední správou tohoto státu, byla ale členkou personálu Stálého zastoupení tohoto státu, musí být považována za osobu, která konala práci pro tento stát [29]. Soudní dvůr přitom nepovažoval za důležité, jaké zvláštní

[24] – Viz moje stanovisko ve věci Brown v. Komise (C-675/20 P, EU:C:2022:287, body 40 a 41).

[25] – Viz stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho ve věci Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:169, bod 90); k této úvaze ohledně výkladu kritéria „hlavního povolání“ viz také již bod 53 výše.

[26] – Viz již rozsudek ze dne 15. ledna 1981, Vutera v. Komise (1322/79, EU:C:1981:6, bod 9); rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 2004, E v. Komise (T-251/02, EU:T:2004:357, bod 126).

[27] – Příkladem by bylo dočasné přidělení zaměstnance soukromého podniku do zahraniční kanceláře tohoto podniku. Tribunál v rozsudku ze dne 13. prosince 2004, E v. Komise (T-251/02, EU:T:2004:357), proto rozhodl, že osoba, která byla zaměstnancem anglické advokátní kanceláře v Londýně a byla na přechodnou dobu přidělena do bruselské pobočky této kanceláře, nespadá pod pravidlo nezohlednění.

[28] – Rozsudek ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, bod 39).

[29] – Rozsudek ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, bod 42).

a specifické služební funkce osoba ve Stálém zastoupení vykonávala [30]. Vycházel spíše ze zvláštního postavení této osoby, které jí umožnilo požívat různých výsad a imunit podle Vídeňské úmluvy ze dne 18. dubna 1961 o diplomatických stycích, a proto podle názoru Soudního dvora zakládalo její specifickou vazbu k tomuto státu [31]. Soudní dvůr navíc rozhodl, že přímý právní vztah mezi touto osobou a dotčeným státem není nezbytný [32].

80. Na základě toho Soudní dvůr ve svých rozsudcích ve věcech Salvador García v. Komise, Herrero Romeu v. Komise, Salazar Brier v. Komise a De Bustamante Tello v. Rada rozhodl, že pro výklad výrazu „práce konaná pro některý jiný stát" je relevantní pouze skutečnost, že práce je vykonávána u Stálého zastoupení státu [33]. Tento závěr je ovšem nezbytné posuzovat s ohledem na zvláštnosti věcí, o kterých Soudní dvůr rozhodoval, a podle mého názoru jej nelze chápat příliš restriktivně. Podle chápání popsaného v bodě 78 výše musí tento výraz každopádně zahrnovat také práci pro velvyslanectví a diplomatické mise.

81. Je ale v každém případě zapotřebí, aby dotčená práce konaná pro některý jiný stát byla vykonávána v instituci tohoto jiného státu ve státě výkonu zaměstnání, jako je zejména velvyslanectví, diplomatická mise nebo Stálé zastoupení?

*2) Znění „práce konaná pro některý jiný stát"*

82. Znění „práce konaná pro některý jiný stát" to nutně nevyžaduje. Každopádně v německé jazykové verzi existuje rozdíl v porovnání s čl. 4 odst. 1 písm. b) přílohy VII služebního řádu, který hovoří – pouze – o „výkonu funkce ve službách státu". Podobné rozlišení obsahují i jiné jazykové verze. Francouzské znění uvádí v čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu „services effectués pour un autre État" [34] a v čl. 4 odst. 1 písm. b) přílohy VII služebního řádu „l'exercice de fonctions dans un service d'un État." [35]

83. Tribunál z toho ve svém rozsudku Vardakas v. Komise dovodil, že výklad výrazu zvoleného v písm. a) musí být široký, výrazu v písm. b) úzký [36]. Podle mého úsudku ovšem takovýto odlišný výklad není nezbytný: jak jsem již totiž uvedla výše v bodech 72 až 75, písmeno a) i b) vychází ze stejné myšlenky, že v případě práce konané pro některý jiný stát resp. výkonu funkce ve službách (jiného) státu zůstává zachován specifický vztah dotčené osoby k tomuto státu, který brání dostatečnému začlenění do státu výkonu této práce. Navzdory odlišnému znění to hovoří pro to, abychom výrazům použitým v písmenu a) a b) přiřadili tentýž obsah.

[30] – Rozsudek ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, bod 44).

[31] – Rozsudek ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, body 42 a 43); viz k tomu se odkazující rozsudky ze dne 29. listopadu 2007, Salvador García v. Komise (C-7/06 P, EU:C:2007:724, bod 51), Herrero Romeu v. Komise (C-8/06 P, EU:C:2007:725, bod 45), Salazar Brier v. Komise (C-9/06 P, EU:C:2007:726, bod 49) a De Bustamante Tello v. Rada (C-10/06 P, EU:C:2007:727, bod 41).

[32] – Rozsudek ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, bod 45).

[33] – Rozsudky ze dne 29. listopadu 2007, Salvador García v. Komise (C-7/06 P, EU:C:2007:724, body 56 a 60), Herrero Romeu v. Komise (C-8/06 P, EU:C:2007:725, body 50 a 54), Salazar Brier v. Komise (C-9/06 P, EU:C:2007:726, body 54 a 58) a De Bustamante Tello v. Rada (C-10/06 P, EU:C:2007:727, body 46 a 50).

[34] – Odpovídající formulaci obsahuje například také italská jazyková verze („servizi effettuati per un altro Stato"), španělská jazyková verze („servicios prestados a otro Estado") a portugalská jazyková verze („serviços prestados a um outro Estado").

[35] – Odpovídající formulaci obsahuje například také italská jazyková verze („esercizio di funzioni al servizio di uno Stato"), španělská jazyková verze („ejercicio de funciones al servicio de un Estado") a portugalská jazyková verze („exercício de funções num serviço de qualquer Estado").

[36] – Rozsudek Tribunálu ze dne 30. března 1993, Vardakas v. Komise (T-4/92, EU:T:1993:29, bod 36); taktéž rozsudek ze dne 28. listopadu 2019, Wywiał-Prząda v. Komise (T-592/18, EU:T:2019:820, bod 35).

84. Rozdíly v jiných jazykových verzích jsou navíc méně jednoznačné. Anglické znění například hovoří v čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu o „work done for another State“ a v čl. 4 odst. 1 písm. b) přílohy VII služebního řádu o „duties in the service of a State“, v nizozemském znění o „diensten, verricht voor een andere staat“ (písm. a) a „functie in dienst van een staat“ (písm. b).

*3) Smysl a účel pravidla nezohlednění*

85. Smysl pravidla nezohlednění podle mého názoru hovoří pro požadavek, aby osoba ve státě výkonu zaměstnání byla sama zaměstnána přímo v instituci tohoto jiného státu. Jak je uvedeno v bodech 67 a násl., pravidlo nezohlednění obsahuje na základě objektivních a jednoduchých kritérií domněnku, že si osoba zachová specifický vztah k tomuto jinému státu. Při nezbytně typizovaném způsobu posuzování je tato domněnka odůvodněná pouze tehdy, je-li tato práce vykonávána přímo v instituci tohoto jiného státu, byť není nezbytný přímý právní vztah mezi dotčenou osobou a tímto státem [37]. Je-li naproti tomu práce vykonávána v jiné instituci či v různých institucích, byť z pověření a na účet tohoto jiného státu, vztah existující mezi touto osobou a státem to oslabuje.

86. Jiný přístup by vedl k podstatně obtížnějšímu použití práva a připouštěl by obavy, že způsobí významnou právní nejistotu. V případě, že bychom práci v instituci tohoto jiného státu ve státě výkonu zaměstnání nepovažovali za nezbytnou, bylo by obtížné určit, ve kterých případech se jedná o práci konanou pro některý jiný stát.

87. Služební nebo pracovní poměr s tímto jiným státem by pro tento účel nepostačoval, protože nelze vyloučit, že v určitých konkrétních případech je možné konat práci pro jiný stát i prostřednictvím samostatné činnosti [38] nebo zaměstnáním u třetího subjektu. Takovýto výklad by ostatně byl v rozporu s dosavadní judikaturou Soudního dvora, podle které přímý právní vztah mezi dotčenou osobu a dotčeným jiným státem právě není zapotřebí [39].

88. Stejně tak by bylo obtížné spolehlivě určit tyto případy na základě konkrétně vykonávaných činností. Skutkové posouzení těchto činností, které by pak bylo nezbytné, by odporovalo potřebě jednoduchých kritérií pro použití práva. Navíc je podle mého názoru vykonávaná práce podstatně méně významnou okolností pro začlenění ve státě výkonu zaměstnání než jiné faktory, jako je například pracovní prostředí nebo postavení a s ním případně spojené výsady a privilegia dotčené osoby. Jinými slovy považuji konkrétně vykonávanou práci, jakéhokoliv obsahu, samu o sobě za nezpůsobilou k založení domněnky tak specifického vztahu k jinému státu, který by zabránil začlenění ve státě výkonu zaměstnání. Soudní dvůr již také v této souvislosti rozhodl, že zvláštní povinnosti vykonávané v této instituci nejsou relevantní [40].

[37] – Rozsudek ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, bod 45).

[38] – V tomto smyslu Tribunál v jedné věci rozhodl, že samostatná poradenská činnost pro Komisi spadá pod výjimku výkonu služby pro mezinárodní organizaci, viz rozsudek ze dne 14. prosince 1995, Diamantaras v. Komise (T-72/94, EU:T:1995:212, bod 52).

[39] – Rozsudek ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, bod 45).

[40] – Rozsudek ze dne 21. června 2007, Komise v. Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, bod 44).

*4) Dílčí závěr*

89. Z toho usuzuji, že pro použití pravidla nezohlednění je nezbytné, aby práce konaná ve státě výkonu zaměstnání byla konána v instituci tohoto jiného státu [41]. Zda se u této instituce jiného státu ve státě výkonu zaměstnání musí nutně jednat o velvyslanectví, diplomatickou misi nebo Stálé zastoupení, jak by bylo možné usuzovat z dosavadní judikatury Soudního dvora a jak se domníval rovněž Tribunál v bodech 78 až 83 napadeného rozsudku, nebo zda se to může týkat rovněž jiných státní institucí, jako jsou například vojenské základny v zahraničí nebo zahraniční školy, jejichž zřizovatelem je jiný stát, není v projednávané věci relevantní pro rozhodnutí [42].

***2. Použití tohoto kritéria na situaci navrhovatele***

90. Jedná se, podle uvedených měřítek, v případě práce vykonávané navrhovatelem v referenčním období o práci pro polský stát?

91. V projednávané věci je nesporné, že navrhovatel během výkonu práce v Bruselu měl i nadále status polského soudce. Jak ale vyplývá z mého dosavadního výkladu, rozhodujícím kritériem pro použití pravidla nezohlednění není konkrétní práce vykonávaná touto osobou, ani její specifický právní vztah k tomuto jinému státu, nýbrž její začlenění do instituce tohoto jiného státu ve státě výkonu zaměstnání.

92. V referenčním období vykonával navrhovatel podle zjištění v bodech 64, 66 a 73 napadeného rozsudku svou práci z velké části v kanceláři EJTN v Bruselu. Navíc podléhal kontrole řídicího výboru EJTN, který měl pravomoc jej z jeho funkce uvolnit a navrhnout valné hromadě její ukončení. Tyto skutečnosti ukazují, že byl v Belgii začleněn v instituci EJTN. Jak vyplývá z bodů 3 a 82 napadeného rozsudku, je EJTN obecně prospěšným mezinárodním sdružením založeným podle belgického práva, jehož účelem je poskytování vzdělávacích programů s evropským rozměrem pro jeho členy a zaměstnance jejich soudních institucí. Nejedná se tedy o instituci polského státu.

93. Argument navrhovatele, že by výklad Tribunálu o nezbytnosti začlenění do Stálého zastoupení členského státu vylučoval ze zvýhodnění, které poskytuje pravidlo nezohlednění, všechny příslušníky soudní moci, nebrání zde vypracovanému závěru.

94. Zaprvé lze v konečném výsledku ponechat otevřené, zda je začlenění do velvyslanectví, diplomatické mise nebo Stálého zastoupení vůbec zapotřebí, nebo zda postačuje rovněž začlenění do jiné instituce státu ve státě výkonu zaměstnání.

[41] – Zda se pravidlo nezohlednění vztahuje i na práci pro nižší politickou jednotku státu, jako jsou například regionální vlády, autonomní společenství nebo jiné územní celky, není v projednávané věci relevantní pro rozhodnutí. V projednávané věci proto lze ponechat otevřené, zda záporná odpověď Soudního dvora v jeho rozsudcích ze dne 29. listopadu 2007, Salvador García v. Komise (C-7/06 P, EU:C:2007:724), Herrero Romeu v. Komise (C-8/06 P, EU:C:2007:725), Salazar Brier v. Komise (C-9/06 P, EU:C:2007:726) a De Bustamante Tello v. Rada (C-10/06 P, EU:C:2007:727) byla správná.

[42] – Za zvážení by stálo rozlišovat podle toho, zda jsou s příslušnou prací spojeny určité výsady a imunity, které mohou vyplývat například z Vídeňské úmluvy ze dne 18. dubna 1961 o diplomatických stycích a z jiných mezinárodních smluv. V těchto případech každopádně existuje dostatečně relevantní rozdíl k osobám, které jsou na přechodnou dobu vysílány do zahraničí soukromou – právnickou nebo fyzickou – osobou a tam pracují například v pobočce. Navíc by kritérium existence určitých výsad a imunit ve prospěch dotčené osoby umožňovalo objektivní a jasné použití pravidla nezohlednění.

95. Zadruhé nelze vyloučit, že také příslušníci soudní moci mohou být navzdory své soudní nezávislosti, například v důsledku přidělení, do takovéto instituce začleněni. To dokazuje příklad samotného navrhovatele, jehož soudcovská nezávislost nebyla ohrožena tím, že v rámci své práce pro síť EJTN, kterou je nezbytné od práce soudce oddělit, byl začleněn do její instituce a podléhal kontrole jejího řídicího výboru.

96. A zatřetí by potřeba použití pravidla nezohlednění na základě objektivních a jednoduchých kritérií umožňovala vyloučit některé skupiny osob, stejně jako se nepřihlíží například k práci v čistě soukromém sektoru. Jak jsem uvedla výše v bodech 67 a násl., pravidlo nezohlednění právě nemá být chápáno jako výsada, nýbrž vychází pouze ze specifického vztahu žadatele k jinému státu jako typického znaku. Kdyby navrhovatel nespadal do oblasti použití čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII služebního řádu, nýbrž do oblasti použití písmene b), pak by široký výklad – totožně vykládaného – výrazu „výkon funkce ve službách státu“ byl pro něj právě nevýhodný [43].

97. Na rozdíl od názoru navrhovatele se Tribunál rovněž nedopustil nesprávného právního posouzení, domníval-li se, že práce konaná pro EJTN je jediným relevantním faktorem, přičemž nebral v úvahu status navrhovatele jako soudce a právní vztah mezi ním a polským státem.

98. Jak jsem totiž vyložila výše, pro použití kritéria „práce konané pro některý jiný stát“ není status dotčené osoby a její právní vztah k tomuto jinému státu relevantní. Z tohoto důvodu není ani důležité, že byl navrhovatel během referenčního období i nadále zaměstnán jako soudce okresního soudu a pobíral plat přímo od okresního soudu.

### *3. Dílčí závěr*

99. Tribunál se proto nedopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že se výjimka pro „práci konanou pro některý jiný stát“ podle čl. 4 odst. 1 písm. a) druhé odrážky druhé věty přílohy VII služebního řádu na práci vykonávanou navrhovatelem pro EJTN nepoužije.

## VI. Náklady řízení

100. Z výše uvedených úvah vyplývá, že kasační opravný prostředek musí být zamítnut. Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu proto o nákladech řízení rozhodne Soudní dvůr. Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, jenž měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení, musí být navrhovateli uloženo, aby nesl vlastní náklady řízení a rovněž nahradil náklady řízení vynaložené Komisí.

## VII. Závěry

101. V souhrnu navrhuji Soudnímu dvoru, aby rozhodl takto:

„1. Kasační opravný prostředek zamítá.

2. Navrhovateli se ukládá náhrada nákladů řízení o kasačním opravném prostředku.“

[43] – Viz k tomu můj výklad v bodech 71 a 73.